

Ομιλία από τον Καθηγ. Άγγελο Συρίγο
Αναπληρωτή Καθηγητή, Τμήμα Διεθνών,
Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Μια ανησυχητικά μεγάλη επένδυση

Τον Σεπτέμβριο του 2011 η Κύπρος ξεκίνησε γεωτρήσεις στην ΑΟΖ της. Η Τουρκία πίστεψε ότι θα μπορούσε να τις διακόψει επαναλαμβάνοντας όσα συνήθιζε να κάνει με επιτυχία στο Αιγαίο. Εστειλε τον βετεράνο των ελληνοτουρκικών κρίσεων, το ωκεανογραφικό σκάφος «Πίρι Ρέις», να κάνει έρευνες στην κυπριακή ΑΟΖ. Ήταν ένα πλοίο που θα έπρεπε να έχει παροπλισθεί λόγω παλαιότητας (ναυπηγήθηκε το 1978). Υστερα από 34 ημέρες ερευνών σε μια σχετικώς ήρεμη θάλασσα, το «Πίρι Ρέις» κατέληξε στο κατεχόμενο λιμάνι της Αμμοχώστου για μακροχρόνιες επισκευές. Το έτερο τουρκικό ερευνητικό σκάφος «Σισμίκ» βρισκόταν σε πολύ χειρότερη κατάσταση (ναυπηγήθηκε το 1943). Παράλληλα, ξένες εταιρείες αρνούταν να ναυλώσουν τα ερευνητικά πλοία τους όταν πληροφορούνταν ότι η Τουρκία θα τα έστελνε σε περιοχές αμφισβητούμενης υφαλοκρηπίδας/ΑΟΖ.

Η Αγκυρα θεώρησε πως το πρόβλημα ήταν ότι δεν διέθετε δικά της σύγχρονα σκάφη για να δημιουργεί κρίσεις όποτε επιθυμεί. Τον Απρίλιο του 2012 άρχισε να ναυπηγεί στην Κωνσταντινούπολη δικό της ερευνητικό σκάφος. Επειδή η ναυπήγησή του καθυστερούσε, αναζήτησε κάτι έτοιμο από την αγορά. Τον Δεκέμβριο του 2012 αγόρασε το νορβηγικό ερευνητικό σκάφος «Πολάρκους Σαμούρ» έναντι τιμήματος 213 εκατ. δολαρίων. Σε εμάς είναι γνωστό με το νέο του όνομα: «Μπαρμπαρός Χαϊρεντίν Πασά». Το σκάφος ναυπηγήθηκε το 2011 και κάνει τρισδιάστατες σεισμικές έρευνες για υδρογονάνθρακες. Το πλήρωμα και η επεξεργασία των σεισμικών δεδομένων παρέμειναν υπό τη νορβηγική εταιρεία Πολάρκους για μία τριετία. Το συμβόλαιο ανανεώθηκε το 2016 για μία διετία έναντι τιμήματος 30 εκατ. δολαρίων. Παράλληλα, το 2017 ολοκληρώθηκε η ναυπήγηση του άλλου ερευνητικού σκάφους, που στοίχισε 115 εκατ. δολάρια. Σύνολο κόστους για τα δύο σκάφη και την επεξεργασία των δεδομένων: 368 εκατ. δολάρια.

Ενα άλλο σκάφος, το «Ντιπ Σι Μέτρο II», είναι αγκυροβολημένο από τις αρχές του χρόνου στον κόλπο της Νικομήδειας. Εν αντιθέσει προς τα δύο προηγούμενα, το συγκεκριμένο κάνει γεωτρήσεις στην ανοιχτή θάλασσα και σε μεγάλα βάθη. Τεχνολογικά θεωρείται πως είναι ό,τι καλύτερο υπάρχει παγκοσμίως. Ναυπηγήθηκε το 2011 και στοίχισε στη νορβηγική πλοιοκτήτρια εταιρεία 860 εκατ. δολάρια. Το περιορισμένο παγκόσμιο ενδιαφέρον για θαλάσσιες γεωτρήσεις σε μεγάλα βάθη και τα χρέη της εταιρείας οδήγησαν στην πώλησή του το 2016 έναντι 210 εκατ. δολαρίων σε μια υπεράκτια εταιρεία. Η τιμή τότε είχε θεωρηθεί εξευτελιστική. Δεν είναι σαφές εάν η Τουρκία το έχει αγοράσει από την υπεράκτια εταιρεία ή το έχει μισθώσει. Εάν το αγόρασε, θα πλήρωσε τουλάχιστον το ίδιο ποσό. Εάν το ενοικίασε, θα πρέπει να έχουμε κατά νου ότι ένα αντίστοιχων δυνατοτήτων σκάφος ενοικιάσθηκε προσφάτως έναντι 186.000 δολαρίων την ημέρα στη Μαλαισία.

Το «Ντιπ Σι Μέτρο II», όντας παροπλισμένο επί δύο χρόνια, πρέπει να επανδρωθεί με το κατάλληλο προσωπικό, που ήδη αναζητείται. Αυτό σημαίνει ότι θα χρειασθεί

κάποιο χρόνο μέχρι να εμφανισθεί στην Ανατολική Μεσόγειο. Με την ένταξή του στο στόλο της, η Τουρκία θα διαθέτει πλέον τρία σκάφη (δύο ερευνητικά και ένα σκάφος γεωτρήσεων) με τεχνολογία αιχμής. Πρόκειται για μια επένδυση εκατοντάδων εκατομμυρίων δολαρίων. Κανένα κράτος δεν κάνει τέτοια επένδυση χωρίς πρόθεση να τη χρησιμοποιήσει.

Αυτά κάνει η Τουρκία. Στο μεταξύ, εμείς εδώ προτιμούμε να ακονίζουμε τα εσωτερικά μας μαχαίρια αναζητώντας μεταξύ μας προδότες και υπερεθνικιστές για το Μακεδονικό, σε μια διαπραγμάτευση που τώρα αρχίζει και προβλέπεται σκληρή και δύσκολη.